

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. F.**, správcu konkurznej podstaty úpadcu B., IČO: X., právne zastúpeného JUDr. O., proti žalovanému **Ing. P.**, o zaplataenie sumy **630 684,46 € (19 000 000 Sk)** s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 4. februára 2009, č. k. 11 Cbi 18/2008-69, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 4. februára 2009 č. k. 11 Cbi 18/2008-69 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým uznesením zo dňa 04. 02. 2009 rozhodol tak, že žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca podaním zo dňa 29. 12. 2008 podľa ust. § 138 ods. 1 O. s. p. požiadal o oslobodenie od súdneho poplatku za žalobu vo výške 1 000 000,-- Sk (33 193,91 €), na zaplataenie ktorého bol súdom vyzvaný. Svoju žiadosť odôvodnil veľkým počtom pohľadávok značného finančného objemu, ktoré z dôvodu nedobrovoľného plnenia dlžníkmi je nútený žalovať a tak získať exekučný titul pre ich vymáhanie. Ďalej uviedol, že pohľadávky úpadcu sú jediným majetkom, patriacim do podstaty, ich vymáhanie, vrátane predmetnej pohľadávky, nie je svojvoľným, resp. zrejme bezúspešným uplatnením práva v tejto veci, pričom úhrada súdnych poplatkov za podané žaloby neúmerne zaťažuje konkurznú podstatu.

Z dokladov, predložených žalobcom súd prvého stupňa zistil, že v priebehu konkurzu žalobca ako správca konkurznej podstaty úpadcu B., získal speňažením majetku finančné

prostriedky, pričom ku dňu podania žaloby mal na bankových účtoch finančné prostriedky vo výške 13 862 975,62 Sk. Z uvedeného vyplýva, že žalobca mal dostatok finančných prostriedkov na zaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu. Samotné vyhlásenie konkurzu na majetok obchodnej spoločnosti nezakladá dôvod pre jej oslobodenie od platenia súdnych poplatkov podľa ust. § 138 ods. 1 O. s. p. Poukázal na to, že žalovaného nemožno podrobiť rovnakému merítku, ako sociálne slabú fyzickú osobu, ktorá nevlastní žiaden majetok väčšieho rozsahu a jeho pomery by preto odôvodňovali oslobodenie od súdneho poplatku len vtedy, ak by sa dostal do ťaživej finančnej situácie z dôvodu vyššej moci, napr. vzhľadom na nepredvídateľné okolnosti, ktoré nemajú pôvod v podnikaní.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom uviedol, že súd prvého stupňa pochybil, keď vydal rozhodnutie skôr, než by bol preskúmal a ozrejmil všetky rozhodné skutočnosti, týkajúce sa celkových pomerov účastníka. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov v plnom rozsahu vyhovel.

V odôvodnení odvolania žalobca poukázal na to, že na účte má finančné prostriedky, ktoré získal speňažením konkurznej podstaty a vymáhaním pohľadávok od dlžníkov úpadcu, tieto sú však zákonom určené na uspokojenie pohľadávok 122 700 konkurzných veriteľov. Mal za to, že pri neexistencii už ďalšieho speňažiteľného majetku úpadcu by úhradou tak vysokého súdneho poplatku v predmetnej právnej veci v sume 33 193,90 € došlo k ohrozeniu chodu konkurzného konania. Predmetné súdne konanie je vedené za účelom získania exekučného titulu, a teda zjavne nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa ust. § 138 ods. 1 O. s. p. môže súd na návrh priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd

inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Z citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že pre posúdenie dôvodnosti návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov sú rozhodujúce majetkové pomery účastníka, výška súdneho poplatku a povaha spoplatňovaného úkonu. Súčasne je relevantné aj to, či zo strany účastníka sa nejedná o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Podľa ust. § 18 O. s. p. účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

Z uvedeného vyplýva, že fyzické osoby, právnické osoby a aj štát, pokiaľ vystupujú ako účastníci občianskeho súdneho konania, majú v konaní rovnaké postavenie a rovnaké práva. Táto zákonná úprava vychádza z článku 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý garantuje rovnaké postavenie účastníkov v konaní. Pod rovnakým postavením účastníkov treba rozumieť také procesné práva účastníkov, ktoré zabezpečia spravodlivý súdny proces. Podľa súčasnej judikatúry súdov pri interpretácii ust. § 138 ods. 1 O. s. p. je treba vychádzať zo zásady rovnosti strán, a preto podľa tohto ustanovenia sa oslobodenia od súdnych poplatkov môže úspešne dovolať nielen fyzická osoba, ale aj právnická osoba. Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že je potrebné skúmať majetkové pomery účastníka konania bez ohľadu na skutočnosť, či je fyzickou osobou alebo právnickou osobou, resp. podnikateľom alebo nepodnikateľom. Súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, keď konštatoval, že pomery účastníka, ktoré má na zreteli ust. § 138 ods. 1 O. s. p. by odôvodňovali jeho oslobodenie od súdnych poplatkov len vtedy, ak by nemali pôvod v podnikateľskej činnosti vykonávanej účastníkom, ale napríklad len v nepredvídateľných okolnostiach (*vis maior* a pod.).

Z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 O. s. p.), v ktorom bude úlohou súdu prvého stupňa opätovne posúdiť splnenie podmienok pre priznanie oslobodenia (úplného, resp. čiastočného) alebo neoslobodenia od súdnych poplatkov podľa ust. § 138 ods. 1 O. s. p. Rozhodnutie súdu musí zodpovedať tomu, aby účastníkovi nebolo len pre jeho nepriaznivé majetkové pomery znemožnené uplatnenie práva v súdnom konaní.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 17. marca 2010

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová